

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ԳՈՐԻՍԻ ՅՈՒ. ԲԱԽՇՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԹԻՎ 3 ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

Ուսումնական հաստատության անվանումը

Հաստատում եմ

Տնօրեն՝ Ս. Ավանեսյան

«_____» _____ 2026թ.

ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ-ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ _____

Ես և շրջակա աշխարհը

ԴԱՍԱՐԱՆ _____ 3 _____

ԿԻՍԱՄՅԱԿ _____ I, II _____

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ _____ 2026-2027 _____

ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ _____

68

2

(տարեկան) (շաբաթական)

ԴԱՍԱԳՐՔԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ _____

Ես և շրջակա աշխարհը

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ _____ Աստղիկ գրատուն _____

ՀԵՂԻՆԱԿ _____

Գ.Հովհաննիսյան, Փ.Դավթյան, Մ. Ղուկասյան

ՈՒՍՈՒՑԻՉ _____

Իրինա Զավահիրյան

Քննարկվել, հավանության է արժանացել _____

մեթոդիավորման _____ նիստում: Արձանագրություն թիվ _____

Մեթոդիավորման նախագահ _____

(ստորագրություն)

Ռիտա Շալունց

(ազգանուն, անուն)

Տնօրենի տեղակալ _____

(ստորագրություն)

Մերի Մկրտչյան

(ազգանուն, անուն)

№	ԴԱՍԻ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ		ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ԴԱՍԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՔԸ	ԳՐՔԻ ԷՋԸ	ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ			ԺԱՄԿԵՏԸ
						ԸՆԴ	ՑԵՄ	ԳՈՐԾ	
ԹԵՄԱ 1		ԻՆՉՊԵՍ ԵՄ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄ ԻՄ ԿՑԱՆՔԸ							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Զարգացնել ժամանակն արդյունավետ տնօրինելու, նպատակները հստակեցնելու և ջանասիրության շնորհիվ իրականացնելու:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՔԸ		Պարտադիր վերջնարդյունքներ Ներաշխարհ 1. ՅՇ.Ե.Ի.Ն2.3 Ժամանակը արդյունավետ բաշխել՝ ըստ անելիքների և հանգստին անհրաժեշտ ժամանակահատվածների: (27) (28) 2. ՅՇ.Ե.Ի.Ն1-3 Մեկնաբանել ջանասիրության և ամեն ինչ ժամանակին հասցնելու օգտակարությունը:(33) Լրացուցիչ վերջնարդյունքներ 1. Քննադատաբար մտածելով՝ նշել իր ժամանակի տնօրինման սխալներն ու դրանց հետևանքները: 2. Հստակեցնել նպատակը, նպատակին տանող ճանապարհն ու քայլաշարը, որոշում կայացնել:							
1	Ժամանակ: Ժամանակի արդյունավետ տնօրինում (հայտորոշում)		Զարգացնել ժամանակն արդյունավետ տնօրինելու հմտություններ	Ժամանակը արդյունավետ բաշխել՝ ըստ անելիքների և հանգստին անհրաժեշտ ժամանակահատվածների:	4-7	1	1		
2	Աշխատանք, ժամանց, հանգիստ		Զարգացնել ժամանակն արդյունավետ տնօրինելու, նպատակները հստակեցնելու և ջանասիրության շնորհիվ իրականացնելու կարողություններ:	Ժամանակը արդյունավետ բաշխել՝ ըստ անելիքների և հանգստին անհրաժեշտ ժամանակահատվածների:	8-12	1	1		
3	Նպատակ, նպատակի իրագործում: Ինչպես եմ որոշում կայացնում:		Զարգացնել նպատակները հստակեցնելու և ջանասիրության շնորհիվ իրականացնելու կարողություններ:	Մեկնաբանել ջանասիրության և ամեն ինչ ժամանակին հասցնելու օգտակարությունը:	13-16	1	1		
4	Ծուլության հետևանքներն ու ջանասիրության օգուտները:		Զարգացնել նպատակները հստակեցնելու և ջանասիրության շնորհիվ իրականացնելու կարողություններ:	Մեկնաբանել ջանասիրության և ամեն ինչ ժամանակին հասցնելու օգտակարությունը:	17-20	1	1		
ԹԵՄԱ 2		ՃԱՆԱԶԵՆՔ ՄԵՐ ՄԱՐՄԻՐԸ							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		1. Նախնական գիտելիք տալ մարդու օրգանների, օրգան համակարգերի և դրանցից յուրաքանչյուրի կարևոր գործառնությունների մասին: 2. Ամրապնդել գիտելիքը ջրի որպես հիգիենայի և առողջության պահպանման կարևորագույն գործոնի կարևորության ու նշանակության վերաբերյալ:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՔԸ		Պարտադիր վերջնարդյունքներ Մարմին 1. ՅՇ.Ե.Ի.Մ2Թվարկել, ցույց տալ մարմնի որոշ օրգան համակարգերը, նշել դրանց կարևոր գործառնությունները: (33) 2. ՅՇ.Ե.Ի.Մ2,ՅՇ.Ե.Ա.Վ1Թվարկել և մեկնաբանել որոշ սովորություններ, որոնք կարող են նպաստել կամ վնասել օրգան համակարգերի գործունեությունը: (28) 3. ՅՇ.Ե.Ա.Մ3Ներկայացնել, որ որոշ հիվանդություններ կարող են առաջանալ հիգիենայի կանոնները չպահպանելու հետևանքով, կարևորել ջուրը հիգիենայի պահպանման հարցում: (34) Լրացուցիչ վերջնարդյունքներ 1. Հիմնավորել ջրի կարևորությունն ու նշանակությունը հիգիենայի և առողջության պահպանման հարցում:							
5	Մարդը կենդանի բնության մասնիկն է		Թվարկել, ցույց տալ մարմնի որոշ օրգան համակարգերը, նշել դրանց կարևոր գործառնությունները:	Նախնական գիտելիք տալ մարդու օրգանների, օրգան համակարգերի և դրանցից յուրաքանչյուրի կարևոր գործառնությունների մասին:	21-22	1	1		
6	Մեր զգայարանները:		Թվարկել, ցույց տալ մարմնի որոշ օրգան համակարգերը, նշել դրանց կարևոր գործառնությունները:	Թվարկել և մեկնաբանել որոշ սովորություններ, որոնք կարող են նպաստել կամ վնասել օրգան համակարգերի գործունեությունը:	23-26	1	1		
7	Մարդու ներքին օրգանները:		Թվարկել, ցույց տալ մարմնի որոշ օրգան համակարգերը, նշել դրանց կարևոր գործառնությունները:	Նախնական գիտելիք տալ մարդու օրգանների, օրգան համակարգերի և դրանցից յուրաքանչյուրի կարևոր գործառնությունների մասին:	27-28	1	1		
8	Մարդու գլխուղեղը:		Թվարկել, ցույց տալ մարմնի որոշ օրգան համակարգերը, նշել դրանց կարևոր	Նախնական գիտելիք տալ մարդու օրգանների, օրգան համակարգերի և	29-30	1	1		

	Մարդու նյարդային համակարգը:	գործառույթները:	դրանցից յուրաքանչյուրի կարևոր գործառույթների մասին:					
9	Մարդու մարսողության և շնչառության համակարգերը:	Թվարկել, ցույց տալ մարմնի որոշ օրգան համակարգերը, նշել դրանց կարևոր գործառույթները:	Ներկայացնել, որ որոշ հիվանդություններ կարող են առաջանալ հիգիենայի կանոնները չպահպանելու հետևանքով, կարևորել ջուրը հիգիենայի պահպանման հարցում:	31-33	1	1		
10	Թեմա 1-2-ի ամփոփում 1` թեստային աշխատանք	Ստուգել սովորողի գիտելիքները	Սովորողը կկարողանա ցուցադրել և կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները՝ պատասխանելով հարցերին և կատարելով համապատասխան առաջադրանքներ:		1		1	
ԹԵՄԱ 3		ԻՄ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅՈՒՆ						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		1. Պատկերացում տալ առողջ սննդի հիմնական բաղադրիչների, օրվա սննդակարգի, բուսական և կենդանական սննդի մասին՝ բացատրելով, որ առողջ սնունդն է մարմնի աճի և զարգացման հիմնական գործոնը, ինչպես նաև եռանդի, ֆիզիկական ակտիվության աղբյուրը: 2. Օգնել գիտակցելու, թե ինչ վտանգներ կարող են հանդիպել տանը, դպրոցում և փողոցում, բնության գրկում, ինչպես կողմնորոշվել արտակարգ իրավիճակներում: 3. Օգնել, որ սովորողները կարևորեն արդյունավետ գնումներ կատարելու նշանակությունը՝ գնելով առողջ սնունդ, ստուգելով արտադրման ժամկետները, խուսափելով տարբեր վարակիչ հիվանդություններից:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		Պարտադիր վերջնադրյունքներ Առողջ սնուցում 1. ՅՇ.Ե.Ա.Ս1 Բացատրել սննդի բազմազանության անհրաժեշտությունը, ներկայացնել առողջ ափսեի պարունակությունը, նույն պարբերականությամբ սնվելու և նախաճաշի կարևորությունը: (34) 2. ՅՇ.Ե.Ա.Ս2 Գնումներ կատարելիս ճիշտ ընտրություն անել՝ ընտրել առողջ սնունդ: (34) Արտակարգ իրավիճակներ 3. ՅՇ.Ե.Ա.Ի1 Հիմնավորել մաշկի ամբողջականության խախտման պատճառ դարձող իրավիճակներից խուսափելու անհրաժեշտությունը և նշել թե ինչպես: (34) 4. ՅՇ.Ե.Ա.Ի1ա Նշել, ցուցադրել գործնական պարապմունքների ժամանակ որոշ (տեղանքին բնորոշ) բնական աղետների դեպքում անհրաժեշտ վարքականոնները՝ խուճապի չմատնվելու, հրահանգներին հետևելու կարողություններ: (34) Վնասակար սովորություններ: Վարակիչ և ոչ վարակիչ հիվանդությունների կանխարգելում 5. ՅՇ.Ե.Ա.Վ1 Բացատրել տարբեր վնասակար սովորությունների հետևանքները տարբեր օրգան համակարգերի վրա, օրինակ՝ ծխելը և ծուխը՝ շնչառական համակարգի, սրտանոթային համակարգի վրա, ալկոհոլը՝ ուղեղի, մարդու վարքագծի և լյարդի վրա և այլն: (31) 6. ՅՇ.Ե.Ա.Վ1ա Թվարկել պատվաստումների միջոցով կանխարգելվող տարածված հիվանդությունները (խոզուկ, կարմրուկ, կարմրախտ, պոլիոմիելիտ, ջրծաղիկ, դիֆթերիա, կատաղություն): (34) Լրացուցիչ վերջնադրյունքներ 1. Նշել սննդի ընդունման նույն պարբերականության պահպանման կարևորությունը: 2. Բացատրել շատ և անբավարար ուտելու հետևանքներն առողջության վրա: 3. Մեկնաբանել, թե ինչու առողջ նախաճաշ պետք է անել ամեն օր: Նշել, հիմնավորել պատվաստումների կարևորությունը:						
11	Սննդի բազմազանության անհրաժեշտությունը (հայտորոշում)	Պատկերացում տալ առողջ սննդի հիմնական բաղադրիչների, օրվա սննդակարգի, բուսական և կենդանական սննդի մասին՝ բացատրելով, որ առողջ սնունդն է մարմնի աճի և զարգացման հիմնական գործոնը, ինչպես նաև եռանդի, ֆիզիկական ակտիվության աղբյուրը:	Բացատրել սննդի բազմազանության անհրաժեշտությունը, ներկայացնել առողջ ափսեի պարունակությունը, նույն պարբերականությամբ սնվելու և նախաճաշի կարևորությունը:	34-36	1	1		
12	Առողջ սնունդ	Օգնել, որ սովորողները կարևորեն արդյունավետ գնումներ կատարելու նշանակությունը՝ գնելով առողջ սնունդ, ստուգելով արտադրման ժամկետները, խուսափելով տարբեր վարակիչ	Գնումներ կատարելիս ճիշտ ընտրություն անել՝ ընտրել առողջ սնունդ : :	37-38	1	1		

		իրավունքի խախտումից: 5. Տարրական գիտելիքներ հաղորդել բռնության և դրա կանխարգելման վերաբերյալ:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՅՈՒՆՔԸ		Պարտադիր վերջնադրություններ Դպրոց 1. ՅՇ.Մ.Փ.Դ1 Հստակ արտահայտել ցանկություններն ու կամքը, թույլ չտալ որևէ բան առանց իր ցանկության, երբ դա կարող է վնասել իրեն: (21) 2. ՅՇ.Մ.Փ.Դ2 Կարևորել փոխօգնությունը, լսել, ըմբռնել ուրիշների կարծիքներն ու զգացումները, արձագանքել դրանց, ցուցաբերել միմյանց հանդեպ բարեհաճ և փոխադարձ վստահության վրա հիմնված հարաբերություններ ձևավորելու կամք: 3. ՅՇ.Մ.Փ.Դ2ա Մեկնաբանել շրջապատի մարդկանց հետ հարաբերությունների կարևորությունը: (24) 4. ՅՇ.Մ.Փ.Դ2բ Տարբերակել առողջ, արդյունավետ շփումը (վստահության, հարգանքի, ազնվության փոխհամաձայնության վրա հիմնված) անառողջ շփումից (անհարգալից, լարված, կոնֆլիկտային) երեխաների, տղաների և աղջիկների, մեծահասակների, հասակակիցների և այլ մարդկանց միջև: (21) 5. ՅՇ.Մ.Փ.Դ4 Բացատրել, օրինակներ բերել, որ բոլոր մարդիկ կարող են ունենալ նախասիրություններ և հետաքրքրություններ, որոնք պայմանավորված են անհատական առանձնահատկություններով և անձնային որակներով: (21) Իրավունքներ 1. ՅՇ.Մ.Փ.Ի1 Թվարկել մարդկանց կենսական կարիքները: (21, 22) 2. ՅՇ.Մ.Փ.Ի1ա Ճանաչել և պաշտպանել իր և մյուսների իրավունքները: (21, 22) 3. Շ.Մ.Փ.Ի2 Կանխատեսել իր և մյուսների արարքների հնարավոր հետևանքները (դրական, բացասական): (9, 28) Լրացուցիչ վերջնադրություններ 4. Թվարկել և ցուցադրել շփման տարբեր ձևեր` խոսքային և ոչ խոսքային: 5. Բացատրել` երբ և ինչպիսի իրավիճակներում կարող են խախտվել իրավունքները: 6. Բացատրել սոցիալական նորմերի, իրավունքների և պարտականությունների կապը: 7. Քննադատաբար վերլուծել և գնահատել իր և մյուսների արարքների հնարավոր հետևանքները, (դրական, բացասական):						
20	Իմ դպրոցը (հայտորոշում)	Օգնել հասկանալու, որ մարդկանց հետ հարաբերությունները կարևոր են, որ այդ փոխհարաբերություններում պետք է հստակ արտահայտել սեփական կամքը, ցանկությունները և երբեք թույլ չտալ որևէ բան առանց իր ցանկության, երբ դա կարող է վնասել իրեն:	Հստակ արտահայտել ցանկություններն ու կամքը, թույլ չտալ որևէ բան առանց իր ցանկության, երբ դա կարող է վնասել իրեն:	53-55	1	1		
21	Իմ վարքի կանոնները դպրոցում Գործնական աշխատանք 1	Օգնել տարբերակելու առողջ, արդյունավետ շփումը անառողջ շփումից, բացատրել հետևանքները, տարբերել և հարգել մարդկանց միջև գոյություն ունեցող տարիքային, սեռային և այլ տարբերությունները:	Կարևորել փոխօգնությունը, լսել, ըմբռնել ուրիշների կարծիքներն ու զգացումները, արձագանքել դրանց, ցուցաբերել միմյանց հանդեպ բարեհաճ և փոխադարձ վստահության վրա հիմնված հարաբերություններ ձևավորելու կամք:	56-57	1		1	
22	Իմ դասընկերները	Օգնել տարբերակելու առողջ, արդյունավետ շփումը անառողջ շփումից, բացատրել հետևանքները, տարբերել և հարգել մարդկանց միջև գոյություն ունեցող տարիքային, սեռային և այլ տարբերությունները:	Մեկնաբանել շրջապատի մարդկանց հետ հարաբերությունների կարևորությունը:	58-59	1	1		
23	Իմ պահանջումները:	Բացատրել, թե ինչ են կենսական կարիքները, օրինակների միջոցով տարբերակել կարիքները պահանջներից, ցանկություններից, ցույց տալ կարիքների և իրավունքների կապը:	Թվարկել մարդկանց կենսական կարիքները:	60-62	1	1		
24	Իմ մտքերը:	Օգնել հասկանալու, որ մարդկանց հետ հարաբերությունները կարևոր են, որ այդ փոխհարաբերություններում պետք է հստակ արտահայտել սեփական կամքը, ցանկությունները և երբեք թույլ չտալ որևէ	Կանխատեսել իր և մյուսների արարքների հնարավոր հետևանքները (դրական, բացասական):	63-64	1	1		

		1. ՅՇ.Տ.Ե.Պ1 Նկարագրել Երկիրը, Լուսինը, Արեգակը և մոլորակները որպես գնդաձև մարմիններ և նշել, որ դրանք պտտվում են Արեգակի շուրջ: (10, 11) 2. ՅՇ.Տ.Ե.Պ2 Դիտարկել գլոբուսը որպես երկրի մոդել: (11, 12) Ուժեք 3. ՅՇ.Տ.Շ.ՈՒ1 Փորձերով ցուցադրել մարմինների անկման օրինակներ, որոնց պատճառը Երկրի ձգողականությունն է: (10, 12) Լրացուցիչ վերջնադրյուններ 4. Երկրի մոդելի վրա ցուցադրել, թե ինչպես է Երկրի պտույտն իր առանցքի շուրջը պայմանավորում գիշերվա և ցերեկվա հերթագայումը: 5. Փորձերով հիմնավորել, որ մարմինների անկման պատճառը Երկրի ձգողականությունն է:						
33	Աստղեր, Արեգակ (հայտորոշում)	Նախնական գիտելիք տալ աստղային երկնակամարի, Արեգակնային համակարգի, մոլորակների, Երկրի պտույտի և դրանով պայմանավորված պարբերական փոփոխությունների մասին:	Նկարագրել Երկիրը, Լուսինը, Արեգակը և մոլորակները որպես գնդաձև մարմիններ և նշել, որ դրանք պտտվում են Արեգակի շուրջ:	3-6	1	1		
34	Երկիր, Լուսին:	Նախնական գիտելիք տալ աստղային երկնակամարի, Արեգակնային համակարգի, մոլորակների, Երկրի պտույտի և դրանով պայմանավորված պարբերական փոփոխությունների մասին:	Նկարագրել Երկիրը, Լուսինը, Արեգակը և մոլորակները որպես գնդաձև մարմիններ և նշել, որ դրանք պտտվում են Արեգակի շուրջ:	7-10	1	1		
35	Գլոբուս, քարտեզ:	Բացատրել, որ Արեգակի շուրջ պտտվող ութ մոլորակներից մեկը՝ Երկիր մոլորակն է, խորացնել պատկերացումը գլոբուսի որպես Երկրի գնդաձև մոդելի մասին և դրա վրա ցուցադրել, թե ինչպես է Երկրի պտույտն իր առանցքի շուրջը պայմանավորում գիշերվա և ցերեկվա հերթագայությունը Երկրի վրա:	Դիտարկել գլոբուսը որպես երկրի մոդել:	11-13	1	1		
36	Գիշեր-ցերեկ:	Բացատրել, որ Արեգակի շուրջ պտտվող ութ մոլորակներից մեկը՝ Երկիր մոլորակն է, խորացնել պատկերացումը գլոբուսի որպես Երկրի գնդաձև մոդելի մասին և դրա վրա ցուցադրել, թե ինչպես է Երկրի պտույտն իր առանցքի շուրջը պայմանավորում գիշերվա և ցերեկվա հերթագայությունը Երկրի վրա:	Երկրի մոդելի վրա ցուցադրել, թե ինչպես է Երկրի պտույտն իր առանցքի շուրջը պայմանավորում գիշերվա և ցերեկվա հերթագայումը:	14-15	1	1		
37	Տարվա եղանակների առաջացումը:	Բացատրել, որ Արեգակի ջերմությունն է Երկրի վրա կյանքը պահպանող կարևորագույն գործոնը:	Նկարագրել Երկիրը, Լուսինը, Արեգակը և մոլորակները որպես գնդաձև մարմիններ և նշել, որ դրանք պտտվում են Արեգակի շուրջ:	16-19	1	1		
38	Երկրի ձգողականություն, մարմինների անկում:	Օգնել հասկանալու, որ մարմիններն ընկնում են երկրի ձգողականության շնորհիվ:	Փորձերով ցուցադրել մարմինների անկման օրինակներ, որոնց պատճառը Երկրի ձգողականությունն է:	20-21	1	1		
39	Մեր կանաչ-կապույտ մոլորակը	Կարողանալ խմբային աշխատանք կատարելով՝ ներկայացնել թեման:	Կարողանում է խմբային աշխատանք կատարելով՝ ներկայացնել թեման:	22-24	1	1		
40	Ամփոփում 5՝ թեստային աշխատանք	Ստուգել սովորողի գիտելիքները	Սովորողը կկարողանա ցուցադրել և կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները՝ պատասխանելով հարցերին և կատարելով համապատասխան առաջադրանքներ:		1		1	
ԹԵՄԱ 6		ՀԵՏԱԶՈՏՆԵՔ ՄԵՐ ՄՈՒՈՐԱԿԸ						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		1. Օգնել հասկանալ ջրի կենսական նշանակությունը մարդու, կենդանիների, բույսերի կյանքում՝ խոսելով Երկիր մոլորակի քաղցրահամ ջրի պաշարների սահմանափակության և այլ բնական պաշարները խնայողաբար օգտագործելու մասին: 2. Գաղափար տալ երկրի օդային թաղանթի, դրա կենսական նշանակության մասին:						

		3. Ծանոթացնել Երկրի գնդաձև մոդելին, գլոբուսին և քարտեզին՝ դրանց վրա ցույց տալով մայրցամաքներն ու օվկիանոսները, ներկայացնել պայմանական նշանների և մասշտաբի գաղափարը: 4. Բացատրել հողի նշանակությունը և պահպանության կարևորությունը, երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը, բնորոշել, նկարագրել շրջապատի ռելիեֆի տարբեր ձևերը: 5. Բացատրել գիշեր-ցերեկ երևույթը, նկարագրել բնության որոշ երևույթներ: 6. Գաղափար տալ հորիզոնի, հիմնական և միջանկյալ կողմերի մասին:								
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՄԻՐՅՈՒՆՆԵՐ		Պարտադիր վերջնադրյունքներ Անկենդան բնության օբյեկտները 1. 3Շ.Բ.Բ.Ա1 Ճանաչել երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը, բնորոշել, նկարագրել շրջապատի ռելիեֆի տարբեր ձևերը: (10) 2. 3Շ.Բ.Բ.Ա2 Ներկայացնել հողի նշանակությունը, պահպանությունը: (13, 18) 3. 3Շ.Բ.Բ.Ա3 Ներկայացնել մարդկանց, բույսերի և կենդանիների համար ջրի կենսական նշանակությունը, երկրագնդի վրա քաղցրահամ ջրի պաշարների սահմանափակությունը, ջրի տնտեսման, բնական պաշարների արդյունավետ օգտագործման անհրաժեշտությունը: (11, 13, 18) 4. 3Շ.Բ.Բ.Ա4 Բացատրել, որ երկրագունդը շրջապատված է օդային թաղանթով, որը կենսական նշանակություն ունի: (7, 10, 11) 5. 3Շ.Բ.Բ.Ա5 Գլոբուսի և քարտեզի վրա ցույց տալ մայրցամաքները և օվկիանոսները: (10, 11) 6. 3Շ.Բ.Բ.Ա5ա Ցույց տալ հորիզոնի հիմնական կողմերը, կարողանալ օգտվել կողմնացույցից: (11) 7. 3Շ.Բ.Բ.Ա5բ Ճանաչել մասշտաբ և պայմանական նշաններ հասկացությունները: (11) Փոփոխությունները բնության մեջ 8. 3Շ.Բ.Բ.Փ1 Նկարագրել գիշեր-ցերեկ հերթագայումը դրա ազդեցությունը մարդու կենսագործունեության և բուսականության աշխարհի վրա: (7, 10) 9. 3Շ.Բ.Բ.Փ1ա Նկարագրել բնության երևույթները, թվարկել, բնութագրել դրանք, բացատրել, թե երբ են դրանք դառնում վտանգավոր: (7, 10) 10. 3Շ.Բ.Բ.Փ1բ Ճանաչել մթնոլորտային տեղումները և կատարել դիտարկումներ (անձրև, ձյուն, կարկուտ, քամի, ամպրոպ, կայծակ): (10, 12) Լրացուցիչ վերջնադրյունքներ 1. Ցույց տալ հորիզոնի միջանկյալ կողմերը և կողմնորոշվել դրանցով, կարողանալ օգտվել կողմնացույցից: 2. Բացատրել, որ երկրագունդը շրջապատված է օդային թաղանթով, որը կենսական նշանակություն ունի: 3. Բացատրել գիշեր-ցերեկ հերթագայումը և դրա ազդեցությունը մարդու կենսագործունեության և բուսականության աշխարհի վրա: 4. Նկարագրել մթնոլորտային տեղումները և կատարել դիտարկումներ (անձրև, ձյուն, կարկուտ, քամի, ամպրոպ, կայծակ)								
41	Երկիր մոլորակի բազմազանությունը (հայտորոշում)	Բացատրել հողի նշանակությունը և պահպանության կարևորությունը, երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը, բնորոշել, նկարագրել շրջապատի ռելիեֆի տարբեր ձևերը:	Ճանաչել երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը, բնորոշել, նկարագրել շրջապատի ռելիեֆի տարբեր ձևերը:	25-27	1	1				
42	Օվկիանոսներ և Մայրցամաքներ	Ծանոթացնել Երկրի գնդաձև մոդելին, գլոբուսին և քարտեզին՝ դրանց վրա ցույց տալով մայրցամաքներն ու օվկիանոսները, ներկայացնել պայմանական նշանների և մասշտաբի գաղափարը:	Գլոբուսի և քարտեզի վրա ցույց տալ մայրցամաքները և օվկիանոսները:	28-32	1	1				
43	Երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը:	Բացատրել հողի նշանակությունը և պահպանության կարևորությունը, երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը, բնորոշել, նկարագրել շրջապատի ռելիեֆի տարբեր ձևերը:	Ճանաչել երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը, բնորոշել, նկարագրել շրջապատի ռելիեֆի տարբեր ձևերը:	33- 35	1	1				
44	Հորիզոն, կողմնորոշում: Կողմնացույց	Գաղափար տալ հորիզոնի, հիմնական և միջանկյալ կողմերի մասին:	Ցույց տալ հորիզոնի հիմնական կողմերը, կարողանալ օգտվել կողմնացույցից:	36-38	1	1				
45	Հող:	Բացատրել հողի նշանակությունը և պահպանության կարևորությունը, երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը, բնորոշել, նկարագրել շրջապատի ռելիեֆի տարբեր ձևերը:	Ներկայացնել հողի նշանակությունը, պահպանությունը:	39-40	1	1				
46	Հող: Գործնական աշխատանք 2	Բացատրել հողի նշանակությունը և պահպանության կարևորությունը, երկրի մակերևույթի հիմնական ձևերը, բնորոշել, նկարագրել շրջապատի ռելիեֆի տարբեր	Ներկայացնել հողի նշանակությունը, պահպանությունը:	41-43	1		1			

		Կենդանի բնության օրյեկտները 4. 3Շ.Բ.Բ. Կ1 Ճանաչել և տարբերակել կենդանիների խմբերը, դրանց տարբերակիչ առանձնահատկությունները. միջատներ, ձկներ, երկկենցաղներ, սողուններ, թռչուններ, կաթնասուններ: (7, 11) 5. 3Շ.Բ.Բ. Կ1ա Նկարագրել, ներկայացնել, որ բնության մեջ գտնվող բույսերի և կենդանիների տեսակները դասակարգվում են ըստ իրենց բնութագրերի: (7, 11) 6. 3Շ.Բ.Բ. Կ2 Դիտարկել և նկարագրել բույսերի հիմնական մասերը՝ արմատ, ցողուն, տերև, ծաղիկ, նկարագրել դրանց հիմնական գործառնությունները: (12) 7. 3Շ.Բ.Բ. Կ2ա Հետազոտել, ներկայացնել սերմերի ծվման, աճի գործընթացը և դրա համար անհրաժեշտ հիմնական պայմանները: (10, 12) 8. 3Շ.Բ.Բ. Կ3 Դիտարկել և բացատրել, որ բոլոր կենդանի օրգանիզմները բազմանում են: (12) Լրացուցիչ վերջնադրյունքներ 1. Բացատրել, թե ինչպես է մարդը վերափոխել աշխարհը, մարդու և շրջակա միջավայրի փոխազդեցությունը և բնության դերը մարդու կյանքում: 2. Բացատրել, որ կենդանիները և բույսերը հարմարվում են այն միջավայրի պայմաններին, որտեղ ապրում են: 3. Դիտարկել և բացատրել, որ բոլոր կենդանի օրգանիզմները բազմանում են և առաջացնում են իրենց նման, բայց ոչ կրկնօրինակ սերունդ:						
56	Մարդը երկրի վրա (հայտորոշում)	Օգնել գիտակցելու մարդու գործունեության ազդեցությունը բնության վրա, բնության դերը մարդու կյանքում:	Բացատրել, թե ինչպես է մարդը վերափոխել աշխարհը, մարդու և շրջակա միջավայրի փոխազդեցությունը և բնության դերը մարդու կյանքում:	71-73	1	1		
57	Երկրագնդի բույսերն ու կենդանիները:	Գաղափար տալ երկրագնդի տարբեր տեղանքներին բնորոշ կենդանական, բուսական աշխարհի և մարդկանց բազմազանության մասին՝ բացատրելով նաև, որ կենդանիներն ու բույսերը հարմարվում են իրենց կենսամիջավայրին և այդ միջավայրում ամեն ինչ փոխկապված է:	Նկարագրել երկրագնդի տարբեր տարածքներին բնորոշ կենդանիների, բույսերի և մարդկանց բազմազանություն և դրանց պահպանման անհրաժեշտությունը:	74- 75	1	1		
58	Բույսերի բազմազանությունը:	Գաղափար տալ երկրագնդի տարբեր տեղանքներին բնորոշ կենդանական, բուսական աշխարհի և մարդկանց բազմազանության մասին՝ բացատրելով նաև, որ կենդանիներն ու բույսերը հարմարվում են իրենց կենսամիջավայրին և այդ միջավայրում ամեն ինչ փոխկապված է:	Նկարագրել երկրագնդի տարբեր տարածքներին բնորոշ կենդանիների, բույսերի և մարդկանց բազմազանություն և դրանց պահպանման անհրաժեշտությունը:	76-78	1	1		
59	Բույսերի հիմնական մասերը:	Ծանոթացնել բույսերի կառուցվածքին՝ նկարագրելով դրանց հիմնական գործառնությունները, հետազոտելով, ներկայացնելով սերմերի ծվման, աճի գործընթացը և դրա համար անհրաժեշտ պայմանները:	Դիտարկել և նկարագրել բույսերի հիմնական մասերը՝ արմատ, ցողուն, տերև, ծաղիկ, նկարագրել դրանց հիմնական գործառնությունները:	79-82	1	1		
60	Սերմերի ծլեցումը: Գործնական աշխատանք 3	Ծանոթացնել բույսերի կառուցվածքին՝ նկարագրելով դրանց հիմնական գործառնությունները, հետազոտելով, ներկայացնելով սերմերի ծվման, աճի գործընթացը և դրա համար անհրաժեշտ պայմանները:	Հետազոտել, ներկայացնել սերմերի ծվման, աճի գործընթացը և դրա համար անհրաժեշտ հիմնական պայմանները:	83-84	1		1	
61	Կենդանիների բազմազանությունը. միջատներ, ձկներ:	Գաղափար տալ երկրագնդի տարբեր տեղանքներին բնորոշ կենդանական, բուսական աշխարհի և մարդկանց բազմազանության մասին՝ բացատրելով նաև, որ կենդանիներն ու բույսերը հարմարվում են իրենց կենսամիջավայրին և այդ միջավայրում ամեն ինչ փոխկապված է:	Ճանաչել և տարբերակել կենդանիների խմբերը, դրանց տարբերակիչ առանձնահատկությունները. միջատներ, ձկներ, երկկենցաղներ, սողուններ, թռչուններ, կաթնասուններ:	85-87	1	1		

62	Երկկենցաղներ, սողուններ:	Գաղափար տալ երկրագնդի տարբեր տեղանքներին բնորոշ կենդանական, բուսական աշխարհի և մարդկանց բազմազանության մասին՝ բացատրելով նաև, որ կենդանիներն ու բույսերը հարմարվում են իրենց կենսամիջավայրին և այդ միջավայրում ամեն ինչ փոխկապված է:	Ճանաչել և տարբերակել կենդանիների խմբերը, դրանց տարբերակիչ առանձնահատկությունները. միջատներ, ձկներ, երկկենցաղներ, սողուններ, թռչուններ, կաթնասուններ:	88-90	1	1		
63	Թռչուններ, կաթնասուններ:	Գաղափար տալ երկրագնդի տարբեր տեղանքներին բնորոշ կենդանական, բուսական աշխարհի և մարդկանց բազմազանության մասին՝ բացատրելով նաև, որ կենդանիներն ու բույսերը հարմարվում են իրենց կենսամիջավայրին և այդ միջավայրում ամեն ինչ փոխկապված է:	Ճանաչել և տարբերակել կենդանիների խմբերը, դրանց տարբերակիչ առանձնահատկությունները. միջատներ, ձկներ, երկկենցաղներ, սողուններ, թռչուններ, կաթնասուններ:	91-94	1	1		
64	Բույսերի բազմացումը:	Ծանոթացնել բույսերի կառուցվածքին՝ նկարագրելով դրանց հիմնական գործառնությունները, հետազոտելով, ներկայացնելով սերմերի ծլման, աճի գործընթացը և դրա համար անհրաժեշտ պայմանները:	Դիտարկել և բացատրել, որ բոլոր կենդանի օրգանիզմները բազմանում են և առաջացնում են իրենց նման, բայց ոչ կրկնօրինակ սերունդ:	95-96	1	1		
65	Կենդանիների բազմացումը:	Գաղափար տալ երկրագնդի տարբեր տեղանքներին բնորոշ կենդանական, բուսական աշխարհի և մարդկանց բազմազանության մասին՝ բացատրելով նաև, որ կենդանիներն ու բույսերը հարմարվում են իրենց կենսամիջավայրին և այդ միջավայրում ամեն ինչ փոխկապված է:	Դիտարկել և բացատրել, որ բոլոր կենդանի օրգանիզմները բազմանում են և առաջացնում են իրենց նման, բայց ոչ կրկնօրինակ սերունդ:	97-100	1	1		
66	Վերացող բուսատեսակների ու կենդանատեսակների պահպանումը: Ստեղծում ենք «Կարմիր գիրք» Գործնական աշխատանք 4	Օգնել գիտակցելու մարդու գործունեության ազդեցությունը բնության վրա, բնության դերը մարդու կյանքում:	Բացատրել վերացող կենդանիների և բույսերի տեսակների պահպանման անհրաժեշտությունը և ուղիներ առաջարկել:	101-103	1		1	
67	Մեր մոլորակի բնակիչները	Կարողանա խմբային աշխատանք կատարելով՝ ներկայացնել թեման:	Կարողանում է խմբային աշխատանք կատարելով ներկայացնել թեման:	104-106	1		1	
68	Ամփոփում 7՝ Թեստային աշխատանք	Ստուգել սովորողի գիտելիքները	Մովորողը կկարողանա ցուցադրել և կիրառել ձեռք բերած գիտելիքները՝ պատասխանելով հարցերին և կատարելով համապատասխան առաջադրանքներ:		1		1	
ԸՆԴԱՄԵՆԸ					68	56	12	